

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6816203669
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6816203669.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Márie Podhorovej, v spore žalobcov: 1/ K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. C., K. XXXX/X, 2/ L. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. Y. X, I., X. B., 3/ N.. A. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. C., J. E. XXXX/XX, 4/ Q.. G. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XX, 5/ K. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., R. XXX/XX, 6/ P. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., R. XXX/XX, 7/ C. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. N. M. XX/X, N., všetci žalobcovia právne zastúpení Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom so sídlom AK v Revúcej, Železničná 257/19 proti žalovanej: N. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, právne zastúpená JUDr. Róbertom Lakatošom, advokátom so sídlom AK v Rimavskej Sobote, Daxnerova 5, v konaní o vydanie dedičstva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 8C/75/2016-276 zo dňa 14. novembra 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 8C/75/2016-276 zo dňa 14. novembra 2017 **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovia 1/ - 7/ sú **p o v i n n í** spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Revúca („ďalej len súd prvej inštancie“) žalobu žalobcov zamietol (výrok I. rozsudku) a o trovách rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok voči žalobcom na náhradu trov konania v plnom rozsahu, žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania spoločne a nerozdielne (výrok II. rozsudku). V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobou zo dňa 06. 07. 2016 sa žalobcovia voči žalovanej domáhali vydania dedičstva, ktoré nadobudla žalovaná v dedičskom konaní vedenom Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. 1D/241/2015 notárkou JUDr. Magdalénou Valušovou, a to nehnuteľnosťmi nachádzajúcich sa v katastrálnom území S., zapísané na LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX, ako aj nehnuteľnosť v katastrálnom území L., vedených na LV č. XXXX, LV č. XXXX. Žaloba bola odôvodnená tým, že po poručiteľovi W. R., nar. XX. XX. XXXX, zomrelom XX. XX. XXXX, prichádzajú do úvahy dedičia žalobcovia 1/ - 4/ právom alebohej K. C. a žalobcovia 5/ - 7/ právom po nebohej K. Z.. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia dedili po poručiteľovi W. R. v rámci dedičských konaní vedených na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 1D/516/1993, Dnot 242/1994 a sp. zn. 3D 552/2012, Dnot 329/2012. Žalobcovia uviedli, že pokiaľ žalovaná dedila v konaní 1D/241/2015, v tomto s ňou bolo nesprávne konané ako s dedičkou. Žalovaná uvádza nepravdivé skutočnosti, keď tvrdí, že jej predkovia sa mali starať a doopatrovať W. R.. Žalovaná je nepravou dedičkou po poručiteľovi. Notárka zrejme omylom nekonala so žalobcami ako s oprávnenými dedičmi, k ňou vedenému dedičskému spisu neboli pripojené dedičské spisy 1D/516/1993 a 3D/552/2012. Nemala pripojený ani pôvodný dedičský spis po poručiteľovi D 688/1963, tento spis sa podľa potvrdenky v archíve okresného súdu nenachádzal. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia

dedili v skorších dedičských konaniach po poručiťovi, a teda už len z toho dôvodu preukázali, že malo byť s nimi konané ako so zákonnými dedičmi aj v dedičskom konaní Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1D/241/2015. Ich dedičské oprávnenie nebolo doposiaľ nikým spochybnené. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci po vykonanom dokazovaní vec právne posúdil podľa § 526 a § 528 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zbierky, poukázal na ust. § 557, § 558 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. a podľa ustanovení § 859 ods. 1 a § 860 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Uviedol, že sa predovšetkým zaoberal vznesenou námietkou premlčania uplatneného práva oprávneného dediča na vydanie dedičstva, kedy konštatoval, že ak poručiťel zomrel v čase platnosti Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. ale konanie o prejednanie novoobjaveného majetku prebiehalo v čase platnosti Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. po novele účinnej od 01. 04. 1983 (zavadzajúcej začiatok plynutia premlčacej lehoty oprávneného dediča od právoplatnosti dedičského rozhodnutia), a teda právoplatné rozhodnutie v tejto veci bolo vydané v čase platnosti tohto právneho predpisu, oprávnenému dedičovi vzniklo právo na vydanie dedičstva voči nepravému dedičovi v zmysle Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení po novele účinnej 01. 04. 1983. Toto právo sa premlčuje za podmienok stanovených v zákone v čase jeho vzniku, teda premlčacia lehota začína plynúť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve. V danej veci vzniklo oprávnenému dedičovi právo až dňom 01. 06. 2016, kedy na základe právoplatného rozhodnutia nadobudla dedičstvo žalovaná, t. j. dňa 01. 06. 2016. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že vznesená námietka premlčania nie je dôvodná. Ďalej súd posudzoval aktívnu legitímáciu žalobcov, nakoľko žalobcovia môžu byť v spore úspešní len za podmienky, že sú pravými dedičmi v zmysle § 485 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. Poručiťel W. R. zomrel dňa XX. XX. XXXX, pričom kto je dedičom po poručiťovi upravuje § 526 na nasl. Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že W. R. nemal v čase smrti manželku ani deti, jeho rodičia tiež zomreli skôr ako on. Tieto skutočnosti sporné neboli. Za týchto okolností sú dedičmi po poručiťovi v súlade s § 528 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. osoby, ktoré žili s poručiťelom najmenej počas jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako členovia rodiny a ktoré sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poručiťela. Len za splnenia týchto dvoch podmienok možno osobu považovať za dediča poručiťela. Na základe vykonaného dokazovania vo veci nebolo preukázané, že by právni predchodcovia žalobcov boli dedičmi po poručiťovi W. R., zomrelom XX. XX. XXXX, teda, že by boli osobami, ktoré žili s poručiťelom najmenej počas jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako členovia rodiny a ktoré sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poručiťela. Na preukázanie tvrdenia, že dedičmi W. R. boli K. C. a K. Z., nar. XX. XX. XXXX, žalobcovia poukazovali na dedičské konania, v ktorých sa s nimi, resp. s ich právnymi predchodcami konalo ako s dedičmi po poručiťovi W. R.. Súd prvej inštancie mal za to, že len z toho, že v skorších dedičských konaniach sa konalo so žalobcami, resp. s ich právnymi predchodcami ako s dedičmi a že ich dedičské právo do začatia predmetného konania nikto nespochybňoval, nemožno vyvodzovať záver, že žalobcovia sú oprávnenými dedičmi po poručiťovi W. R., nar. XX. XX. XXXX, zomrelom XX. XX. XXXX. Táto skutočnosť musí byť v konaní žalobcami preukázaná. Zo žiadneho z vykonaných dôkazov nevyplýva, že by K. C., nar. XX. XX. XXXX a K. Z., nar. XX. XX. XXXX, žili v spoločnej domácnosti s W. R. aspoň rok pred jeho smrťou ako členovia rodiny, pričom ide o podmienku, bez splnenia ktorej nemôžu byť menované považované v zmysle zákona za dedičky po poručiťovi. Žiaden z vypočutých svedkov, ktorí uvádzali, že starostlivosť o W. R. pred jeho smrťou zabezpečovala K. C. a K. Z., nepotvrdili, že by tieto osoby žili s poručiťelom v jednej domácnosti. I svedkyňa A. C. a A. K. vypovedali, že W. R. žil sám, uvedené osoby sa o neho starali, ale bývali od neho oddelene. Samotná starostlivosť o poručiťela, i keď intenzívna nie je dostatočnou skutočnosťou na to, aby boli K. C. a K. Z. dedičkami po W. R.. Zákon predpokladá, že musí ísť o osoby, ktoré sa nielen o poručiťela starajú, ale ich vzťah s poručiťelom je naroveň s príbuzným, skutočným členom rodiny poručiťela, preto zákon hovorí o osobe, ktorá žila s poručiťelom najmenej počas jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako člen rodiny a ktorá sa z tohto dôvodu starala o spoločnú domácnosť alebo bola odkázaná výživou na poručiťela. V konaní nebolo preukázané, že by K. C. a K. Z. boli v takomto postavení k poručiťovi W. R., že by s ním žili v spoločnej domácnosti ako členovia rodiny. Vzhľadom na to súd žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v plnom rozsahu, keďže bola vo veci úspešná v plnej miere.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie aj žalobcovia 1/ - 7/, všetci zastúpení právnym zástupcom, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP. Žalobcovia uviedli, že nespochybňujú, že by súd prvej inštancie aplikoval na predmetný skutkový stav nesprávny právny predpis, resp. nesprávne právne ustanovenie tohto právneho predpisu, avšak majú za to, že súd

prísny striktným spôsobom nesprávne vyložil uvedené zákonné ustanovenie na daný skutkový stav, a to najmä v neprospech žalobcov. Súd zamietol žalobu z dôvodu, že títo nepreukázali, že by sa stali dedičmi po poručiteľovi, a to vykonávaním dôkazných prostriedkov po vyše 50 rokoch od úmrtia poručiteľa. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia boli dedičmi po poručiteľovi, konkrétne v dedičskom konaní vedenom na OS Rimavská Sobota sp. zn. 1D/516/93, ktoré bolo ukončené uznesením zo dňa 02. 01. 1995. Notár, ako súdny komisár, je povinný skúmať v rámci určenia okruhu dedičov, kto je dedičom, ktorému má pripadnúť dedičstvo v zmysle dedičského titulu. Z uvedeného možno vyvodíť, že z právneho posúdenia ku dňu 02. 01. 1995 sa stali dedičmi po poručiteľovi právni predchodcovia žalobcov, resp. žalobcovia samotní, a to na základe rozhodnutia súdu vydaného v mene súdom povereného notára. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia boli dedičmi po poručiteľovi aj v dedičskom konaní vedenom pred JUDr. Bronislavou Cirbesovou sp. zn. 3D/552/2012, Dnot 329/2012, ktoré bolo ukončené osvedčením o dedičstve zo dňa 22. 04. 2013. So žalobcami bolo konané ako s účastníkmi predchádzajúcich dvoch dedičských konaní uskutočnených pred dedičským konaním v roku 2016, žalobcovia po poručiteľovi aj skutočne dedili, a teda už len z toho dôvodu preukázali, že malo byť s nimi konané, ako so zákonnými dedičmi aj v dedičskom konaní v roku 2016 pred JUDr. Magdalénou Valušovou. Ich dedičské oprávnenie totiž nebolo doposiaľ nikým spochybnené a dokonca uplynula aj premlčacia lehota 3 rokov. Postavenie žalobcov ako oprávnených dedičov v tomto konaní teda malo byť isté, nepochybné, naopak, od postavenia žalovaného, ako nepravého dediča, ktoré dedičstvo spochybnili žalobcovia podanou žalobou. Rozhodnutie súdu prvej inštancie žalobcovia ďalej považujú za riadne neodôvodnené, ktoré sa zameralo výslovne na aktívnu legitimáciu žalobcov a súd žalobu zamietol bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vôbec akýmkoľvek spôsobom vysporiadal s okolnosťou, kto je skutočne dedičom po poručiteľovi W. R., resp. či je skutočne týmto dedičom práve žalovaná, keďže dôkazné prostriedky výslovne nesvedčili v prospech žalovanej ako zákonnej dedičky po poručiteľovi. Viacerí svedkovia vo svojich výpovediach jednoznačne uviedli skutočnosti, ktoré na základe výkladu § 528 zákona č. 141/1950 Zb. nesvedčia o dedičskom práve v prospech žalovanej. Konkrétne sa jednalo o svedkov A. K., G. C.. Ďalej poukázali na čestné prehlásenie J. C., svedeckú výpoveď A. C., A. N. a svedka G. R.. Namietali, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí opomenul uviesť najpodstatnejšiu skutočnosť, t. j. koho z vykonaného dokazovania možno považovať za skutočného dediča po zomrelom W. R.. Touto otázkou sa súd prvej inštancie vôbec vo svojom rozhodnutí nevysporiadal a z toho dôvodu možno rozhodnutie súdu prvej inštancie považovať za nepreskúmateľné, nedostatočne odôvodnené, arbitrálne. Súd mal podľa názoru žalobcov v tejto veci sám pátrať po skutočnom dedičovi po nebohom W. R., nakoľko žaloba o vydanie dedičstva ako obdoba vlastníckej žaloby musí dať jednoznačnú odpoveď, kto je vlastníkom dedeného majetku, teda kto je skutočným dedičom po poručiteľovi. Ďalej žalobcovia namietajú, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, t. j. že sa skutočne nesnažil dopátrať, kto je skutočným dedičom po W. R., keď nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy predložené žalobcami na pojednávaní konanom dňa 24. 10. 2017 z dôvodu prísneho uplatnenia zásady koncentrácie, ktorá by sa nemala striktno uplatňovať v sporoch o určenie vlastníckeho práva a im podobným sporom, ako je tento spor. Ďalej namietali, že súd prvej inštancie bol vo svojom odôvodnení rozhodnutia nedôsledný aj v tom smere, že v jeho rozhodnutí nie je žiadna zmienka o tom, že žalobcovia uskutočnili zmenu návrhu žaloby predložením jej písomného znenia na pojednávaní konanom dňa 08. 09. 2017. Napokon žalobcovia napadli odvolaním i výrok o trovách konania formulovaný v rozsudku prvej inštancie. Poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/222/2016, pričom týmto rozhodnutím sa Okresný súd Revúca pri formulácii výroku o trovách konania výslovne neriadil. Taktiež žalobcovia nesúhlasia s uplatnením striktného procesného úspechu žalovanej v spore a aplikácie ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Podľa názoru žalobcov súd prvej inštancie v tejto veci ani neuvažoval o aplikácii ustanovenia § 257 CSP, z ktorého vyplýva, že súd výnimočne neprizná náhradu konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalobcovia mali snahu len brániť svoje dedičské oprávnenie, ktoré im vyplývalo z predchádzajúcich dvoch dedičských konaní, a to v tzv. „hodine dvanásťtej“, keď už zistili na katastri nehnuteľností prevod nehnuteľností žalovanou na tretie osoby, kedy by mohli natrvalo prísť o vlastnícke právo nad dedenými podielmi na pozemkoch. Bolo by preto krajne nespravodlivé, s tým, že ich dedičské oprávnenie nebolo nikým od roku 1995 za obdobie vyše 20 rokov spochybňované, aby boli nútení hradiť v tejto veci protistrane trovy konania vo výške niekoľko stovák eur s tým, že sa z rozsudku súdu prvej inštancie ani nedozvedeli kardinálnu otázku, kto je vlastne skutočným dedičom po poručiteľovi W. R., nakoľko je viac ako pravdepodobné, že týmto dedičom po poručiteľovi nebola ani samotná žalovaná. Na vyváženie vzájomných krívd by bolo viac ako vhodné uplatniť v tomto smere za danej vzniknutej skutkovej situácie pravidlo nepriznania trov konania žiadnej zo strán sporu s poukazom na už prezentované znenie § 257 CSP. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo

v prípade, ak predsa len potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie, aby zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách tak, že žiadna zo strán sporu nebude mať právo na náhradu trov prvostupňového konania a taktiež určí, že právo na náhradu trov odvolacieho konania nebude mať žiadna zo strán sporu.

3. K odvolaniu žalobcov sa podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 19. 12. 2017 vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že napriek tomu, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neprihliadol na ňou vznesenú námietku premlčania, považuje tento rozsudok za vecne správny a vydaný na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a odvolanie žalobcov považuje za nedôvodné. Spor prebehol za platnosti Civilného sporového poriadku a bolo vecou žalobcov produkovať také dôkazy procesného útoku, aby jednak preukázali svoju aktívnu procesnú legitimitáciu, a taktiež opodstatnenosť svojho žalobného návrhu. Žalovaná zvýraznila, že jej neprislúcha vyjadrovať sa k tomu akým spôsobom sa právne predchodkyne žalobcov stali zákonnými dedičkami, a teda údajnými spoluživými osobami W. R., pričom z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že sa nimi stali na základe vlastného čestného vyhlásenia, v ktorom za spoluživú osobu označili aj osobu, ktorá viac než rok pred smrťou W. R. už v obci S. nebývala a súvisle žila v X., pričom vykonaným dokazovaním bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že v skutočnosti s poručiteľom W. R. nežili najmenej počas jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako členovia rodiny, preto sa z tohto dôvodu potom ani nemohli starať o spoločnú domácnosť. Podľa názoru žalovanej sa žalobcovia mylne domnievali, že súd prvej inštancie bude v spore skúmať, kto bolo skutočnou spoluživou osobou nebohého W. R., a teda zákonným dedičom po ňom. Bolo vecou žalobcov, aby súd prvej inštancie presvedčili o tom, že ich právne predchodkyne skutočne žili s poručiteľom, neb. W. R. najmenej počas jedného roka pred smrťou v spoločnej domácnosti, tak ako to vyžadovalo ust. § 528 a nasl. Občianskeho zákonníka 141/1950 Zb. V tomto smere však dôkazné bremeno neunesli, a teda ich správne súd prvej inštancie nepovažoval za osoby aktívne legitimované na podanie žaloby o vydanie dedičstva. Súd prvej inštancie rozhodne svojím procesným postupom, neznemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. K odvolaciemu dôvodu, v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP uvádzaného žalobcami žalovaná uviedla, že žalobcom nič nebránilo v tom, aby listiny predkladané na pojednávaní konanom dňa 24. 10. 2017 predložili s dostatočným časovým predstihom, a keďže sa tak nestalo, správne potom súd prvej inštancie s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania na tieto neprihliadol. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky o trovách konania, uviedli poukaz na novú úpravu rozhodovania o trovách konania obsiahnutú v Civilnom sporovom poriadku, pričom až samotné rozhodnutie vydané súdnym úradníkom o výške trov by malo mať potom náležitosti uvádzané v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 6Cdo/222/2016, nakoľko v opačnom prípade by súd rozhodoval čiastočne duplicitne a strácal by sa tak zmysel novej právnej úpravy vyplývajúcej z CSP. Žalobcami napádaný výrok o trovách konania má všetky náležitosti požadované § 255 ods. 1 CSP. Pokiaľ žalobcovia namietali, že súd mal sám pátrať po skutočnom dedičovi po zomrelom, žalovaná opätovne poukázala na to, že právne predchodkyne žalobcov sa samé prehlásili za spoluživé osoby, a teda zákonné dedičky po W. R.. Uvedené dedičské konanie, v ktorých bolo s žalobcami, resp. ich právnymi predchodcami konané ako s dedičmi, sú už právoplatne skončené, a v súčasnosti podľa názoru žalovanej neexistuje žiaden právny nástroj na prípadné zvrátenie ich záverom, pričom ich výsledky nie sú predmetom tohto sporu. V súdnej veci súd prvej inštancie správne uzavrel, že v spore sa žalobcom nepodarilo uniesť dôkazné bremeno v tom smere, že by ich právne predchodkyne žili s poručiteľom počas najmenej jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a stali sa tak po jeho smrti jeho zákonnými dedičkami v zmysle ust. § 528 OZ č. 141/1950 Zb. Navrhla preto, aby odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny, resp. zmenil v súlade s právnym názorom NS SR a priznal žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Vyjadrenie žalovanej bolo právnomu zástupcovi žalobcov 1/ - 7/ doručené dňa 02. 01. 2018. Žalobcovia 1/ - 7/ sa k predmetnému vyjadreniu nevyjadrili.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), preskúmal vec v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario a napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

6. Na základe podaného odvolania žalobcov 1/ - 7/ tak v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie

v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav vec, dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. S prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcov 1/ - 7/ a odvolacie dôvody žalobcov uvedené v ich odvolaní, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej vyslovením v napadnutom rozhodnutí vo veci samej, ako aj s jeho dôvodmi stotožňuje a na tieto poukazuje, pričom zároveň konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok; pokiaľ sa týka preskúmania veci samej odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby žalobcov dospel k správnym skutkovým a právnym záverom a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Nad rámec uvedeného a na jednotlivé odvolacie námietky žalobcov obsiahnuté v odvolaní odvolací súd uvádza nasledovné.

7. Predovšetkým je potrebné uviesť, že v prejednávanej veci žalobcovia sa žalobou podanou na súde dňa 06. 07. 2016 domáhali vydania dedičstva a to nehnuteľností konkrétne špecifikovaných v žalobnom návrhu žaloby, od žalovanej ako nepravej dedičky (podľa ust. § 485 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka). Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že poručiteľom v prejednávanej veci, od ktorého si ako žalobcovia, tak aj žalovaná odvodzujú svoje dedičské práva, je W. R., nar. XX. XX. XXXX, ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX. Základné dedičské konanie po menovanom bolo vedené notárom pod sp. zn. D 688/63 Štátnym notárstvom v Rimavskej Sobote. Tento samotný spis základného dedičského konania sa však v archíve nenachádzal a konajúci súd ho k dispozícii nemal.

8. Následne po poručiteľovi prebehli ešte ďalšie dedičské konania, ktorých predmetom bolo prejednanie novoobjaveného majetku a to dodatočné dedičské konanie vedené pod sp. zn. 1D/516/1993 a následne dodatočné dedičské konanie vedené pred súdnou komisárkou JUDr. Bronislavou Cirbesovou pod sp. zn. 3D/552/2012, Dnot 329/2012.

9. Z osvedčenia o dedičstve sp. zn. 3D/552/2012, Dnot 329/2012 vydaného JUDr. Bronislavou Cirbesovou, notárom, ako súdnym komisárom dňa 22. 04. 2013, ktoré nadobudlo účinky právoplatnosti dňa 07. 05. 2013, vyplýva, že poručiteľ závet ani listinu o vydedení nezanechal, zomrel ako vdovec a bezdetný. Ďalej sa v obsahu uznesenia (osvedčenia o dedičstve uvádza), že v pôvodnom dedičskom konaní D 516/93 dedičstvo prijali dedičia zo zákona v druhej dedičskej skupine právom nebohej K. C. a právom nebohej K. S., jej deti: A. C., nar. XX. XX. XXXX, L. S., nar. XX. XX. XXXX, N. A. C. a Q. G. C., a právom nebohej K. Z., jej syn N. K. Z.. Podkladom pre rozhodnutie notára v tomto konaní bolo čestné prehlásenie zo dňa 17. 03. 1993 učené K. S., rod. C. a K. Z., rod. C., v ktorom menované a podpísané uviedli, resp. čestne prehlásili, že poskytovali celodennú starostlivosť a opateru W. R., nar. XX. XX. XXXX až do jeho smrti do XX. XX. XXXX. Pri starostlivosti o menovaného podľa vyhlásenia vyššie menovaných pomáhala i K. C., rod. C., nar. XX. XX. XXXX, ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX.

10. Žalovaná nadobudla dedičstvo po W. R., zomrelom dňa XX. XX. XXXX, na základe osvedčenia o dedičstve vydaného pod sp. zn. 1D/241/2015, Dnot 310/2015 zo dňa 17. 05. 2016 právoplatného dňa 01. 06. 2016, ktoré je doposiaľ štvrtým dedičským rozhodnutím v rade po poručiteľovi W. R., pri existencii rozhodnutia v základnom dedičskom konaní D 688/1963 (ktorého obsah súdu nie je známy) a pri existencii dvoch ďalších rozhodnutí o prejednaní novoobjaveného majetku (1D/516/1993 a 3D/552/2012) . Notárka JUDr. Magdaléna Valušová, ako súdny komisár, v konaní 1D/241/2015 konala so žalovanou ako do úvahy prichádzajúcou dedičkou na základe potvrdenia obce S., z ktorého vyplynulo, že poručiteľ dva roky pred svojou smrťou žil v spoločnej domácnosti s nebohcou N. V., rod. A., ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX a do jej práva vstupuje jej jediná dcéra N. R., rod. V., ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX. Z odôvodnenia uznesenia o dedičstve vyplýva, že štát na pojednávaní konanom dňa 17. 05. 2016 nepovažoval za sporné tvrdenia navrhovateľky N. I. a súhlasil s vydaním osvedčenia o dedičstve v prospech N. I., rod. R., nar. XX. XX. XXXX, ktorá vstúpila do práv nebohej N. R., V., nar. XX. XX. XXXX, ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX, dcéry spolužijúcej osoby poručiteľa.

11. Pre správne právne posúdenie veci je zásadné, že poručiteľ W. R. zomrel dňa XX. XX. XXXX; s poukazom na prechodné ustanovenie Občianskeho zákonníka 40/1964 Zb., pri dedení je potrebné aplikovať právo platné v deň smrti poručiteľa; ak však bol závet zriadený pred 1. aprílom 1964, posudzuje

sa jeho platnosť podľa doterajších predpisov. (§ 859 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb.). Právom platným v deň smrti poručiťela je Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb.

12. Podľa § 526 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., v prvej skupine dedia rovnakým dielom poručiťelove deti a pozostalý manžel. Podľa § 528 Občianskeho zákonníka 141/1950 Zb. ak niet poručiťelových potomkov, dedí pozostalý manžel v druhej skupine a spolu s ním poručiťelovi rodičia, ako aj osoby, ktoré žili s poručiťelom najmenej počas jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako členovia rodiny, a ktoré sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poručiťela.

13. Vzhľadom na skutočnosť, že W. R. manželka predumrela, tento nemal žiadne deti a jeho rodičia zomreli skôr ako on, jediným do úvahy prichádzajúcim dedičom je potom taká osoba/osoby, ktoré žili s poručiťelom počas jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako člen rodiny a ktorá sa z tohto dôvodu starala o spoločnú domácnosť. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že v jednotlivých dedičských konaniach (o prejednaní novoobjaveného majetku) skutočnosť, že s poručiťelom W. R. žili najmenej počas jedného roka v spoločnej domácnosti, sa pred rôznymi notármi, ako súdny komisármi, podarilo v rôznych dedičských konaniach preukázať niekoľkým osobám. V prípade žalobcov 1/ - 7/, resp. ich právnych predchodcov súdny komisár považoval za preukázanú zákonom vyžadovanú okolnosť/podmienku spolužitia v spoločnej domácnosti vlastným čestným prehlásením vyhotoveným K. S. a K. Z..

14. V konaní o novoobjavenom majetku po W. R. sp. zn. 1D 241/2015, Dnot 310/2015 vedeného JUDr. Magdalénou Valušovou mala menovaná notárka, ako súdny komisár, preukázané, že dedičom po poručiťelovi je N. I. (t. j. žalovaná) ako právna nástupkyňa dedičky N. V. podľa § 528 OZ 141/1950 Zb. V predmetnom dedičskom konaní vedenom súdnym komisárom, boli vypočuté svedkyne N. V. a A. N., pričom tieto uviedli, že poručiťel pred svojou smrťou býval spolu s N. V., ktorú poručiťel so svojou ženou vychovával od jej 6 rokov a v čase, keď poručiťel ochorel, táto sa k nemu presťahovala a bývala v spoločnej domácnosti s ním, poskytovala mu opateru a starala sa o spoločnú domácnosť. N. V., nar. XX. XX. XXXX, zomrela XX. XX. XXXX, na základe uvedeného zisťovania vykonaného v dedičskom konaní 1D/241/2015, Dnot 310/2015, novoobjavené dedičstvo po W. R. nadobudla (žalovaná) N. I..

15. Po poručiťelovi W. R. tak bolo vedených niekoľko dedičských konaní, pričom okruh dedičov ustálený v konaniach o novoobjavenom majetku vedených notárkou JUDr. Ciberesovou sa líši od dedičky, s ktorou konala notárka JUDr. Valušová a ktorej pripadlo dedičstvo po poručiťelovi, vydania ktorého sa dožadujú žalobcovia 1/ - 7/.

16. V žalobe o vydanie dedičstva tak žalobcovia tvrdia, že žalovaná je nepravým dedičom po W. R.. Vzhľadom však na skutočnosť, že dedičské oprávnenie žalovanej svedčí z právoplatného rozhodnutia súdneho komisára 1D/241/2015-138 zo dňa 17. 05. 2016, t. j. z úradnej listiny, je na žalobcoch, aby v konaní o vydanie dedičstva preukázali nimi tvrdenú okolnosť, že záver obsiahnutý vo vydanom dedičskom rozhodnutí 1D/241/2015 zo dňa 17. 05. 2016 je nesprávny, t. j. aby preukázali v konaní pred súdom opak, t. j. tú skutočnosť, že dedičmi po W. R. sú žalobcovia 1/ až 7/ a nie žalovaná. Žaloba oprávneného dediča podľa ust. § 485 Občianskeho zákonníka je jediným právnym prostriedkom, ktorým sa oprávnený dedič, ktorý nebol účastníkom dedičského konania, môže domôcť ochrany svojho dedičstva. Žaloba bude úspešná, ak sa žalobcovi podarí, pri splnení zákonných predpokladov, vyvrátiť právnú domnieku subjektívneho dedičského práva žalovaného ako nepravého dediča tým, že preukáže svoje dedičské právo a tak vylúči, aby nepravý dedič nadobudol dedičstvo úplne alebo sčasti. Povinnosť nepravého dediča pri vydávaní dedičstva sa riadi zásadami o bezdôvodnom obohatení, z ktorých vyplýva, že v prvom rade pôjde o naturálnu reštitúciu a len vtedy, ak to nie je dobre možné, má sa pravému dedičovi poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 občianskeho zákonníka). Pre konanie o vydanie dedičstva je rozhodujúci právny stav v čase, kedy súd rozhoduje o vydaní veci, t. j. v čase vyhlásenia rozsudku. Z tohto právneho stavu sa vychádza aj pri stanovení peňažnej náhrady v prípade, že by vydanie dedičstva nebolo možné.

17. Konanie o vydanie dedičstva, ktoré je svojím charakterom typickým sporovým konaním, kde žalobcovia pre úspech v konaní musia tvrdené skutočnosti nielen tvrdiť, ale zároveň i v konaní preukázať nimi predloženými, resp. navrhnutými dôkazmi, t. j. uniesť bremeno dôkazu. Aktívne vecne legitimovanou osobou je dedič po poručiťelovi, pričom žaloba smeruje proti osobe ktorá ako dedič

dedičstvo i nadobudla, hoci ho nadobudnúť nemala (nepravý dedič). Za danej situácie však dedičské oprávnenie, t. j. titul dediča svedčilo na základe zisťovaní vykonaných v rôznych dedičských konaniach ako žalobcom, tak aj žalovanej. Súd prvej inštancie tak správne uviedol, že nepostačuje v konaní len poukaz a odkaz na predchádzajúce dedičské konania (o novoobjavenom majetku), v ktorých bolo konané so žalobcami 1/ - 7/ ako s dedičmi, ale v konaní pred súdom o žalobe na vydanie dedičstva je nevyhnutným predpokladom pre úspech takejto žaloby preukázanie tej skutočnosti, že dedičmi po W. R. sú práve žalobcovia 1/ - až 1/ a nie žalovaná a v tom dôsledku by bola žalovaná (ako nepravý dedič) prijaté dedičstvo povinná vydať pravým dedičom.

18. Rozsiahlym dokazovaním vykonaným vo veci, a to ako výsluchmi jednotlivých svedkov, tak i oboznamovaním s čestnými prehláseniami, ako aj obsahom dedičských spisov, sa jednoznačne nepodarilo preukázať, že by osoby, od ktorých žalobcovia 1/ - 7/ odvodzujú svoje právo dedič po W. R., žili s poručiteľom najmenej počas jedného roka v spoločnej domácnosti, o tohto sa starali, resp. boli na poručiteľa odkázané svojou výživou. Takáto okolnosť (ako predpoklad vzniku dedičského práva) nebola preukázaná svedeckými výpoveďami a nevyplýva ani zo samotného čestného prehlásenia K. C. a K. Z. zo dňa 17. 03. 1993 (na základe ktorého rozhodol notár ako súdny komisár v konaní o prejednaní novoobjaveného majetku), nakoľko z uvedeného jednoznačne nevyplýva trvalé spolužitie menovaných v jednej domácnosti s poručiteľom najmenej počas jedného roka. Poskytovanie celodennej starostlivosti a opatery poručiteľovi nemožno stotožňovať so spolužitím v spoločnej domácnosti s poručiteľom, tak ako to má na mysli ust. § 528 zákona č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka.

19. Vzhľadom na to, že žalobcom sa v sporovom konaní nepodarilo preukázať nimi uvádzané tvrdenie o prislúchajúcom dedičskom oprávnení po W. R., a teda nepreukázali, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia boli dedičmi po W. R., a že žalovaná nie je dedičkou po W. R., nemohli byť v konaní o žalobe na vydanie dedičstva úspešní. Vzhľadom na uvedené je záver súdu prvej inštancie obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku a zdôvodnený v jeho odôvodnení vecne správny.

20. Nemožno sa tiež stotožniť s odvolacou námietskou žalobcov obsiahnutou v odvolaní, že súd prvej inštancie nedal odpoveď na otázku, kto je dedičom po W. R., po ktorom mal podľa názoru žalobcov sám pátrať. S uvedeným tvrdením sa nemožno stotožniť, nakoľko konanie o vydanie dedičstva nie je konaním o prejednaní dedičstva po zomrelom poručiteľovi, takéto konanie, a to i základné dedičské konanie, a tiež konania o novoobjavenom majetku po poručiteľovi už v minulosti pod vyššie uvedenými číslami prebehli, tieto sú právoplatne skončené a ich výsledky sú právnou skutočnosťou záväznou pre všetky strany. Uvedené platí až do momentu, pokiaľ sa v súdnom sporovom konaní nepreukáže opak. Uvedené konanie tak nie je ovládané vyšetrovacou zásadou, ale jedná sa o klasické sporové konanie, kde sa v zmysle článku 8 a 9 Civilného sporového poriadku prioritizuje procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Nebolo preto úlohou súdu prvej inštancie, a vzhľadom na charakter konania nemohlo byť úlohou súdu prvej inštancie, aby sám pátral po skutočnom dedičovi po W. R., nakoľko táto otázka bola už zodpovedaná v jednotlivých dedičských konaniach vedených súdnymi komisármi.

21. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že súd porušil práva žalobcov nevykonaním dôkazov predložených, resp. navrhnutých na ostatnom pojednávaní dňa 24. 10. 2017., opätovne odvolací súd poukazuje na zásadu sudcovskej a i zákonnej koncentrácie, ktoré umožňujú sudcovi koncentrovať určité procesné úkony strán a sankcionovať nedodržanie ním stanovených procesných lehôt vo forme procesnej preklúzie, t. j. straty možnosti vykonať požadovaný úkon. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že sporové strany boli náležite poučené o možnosti vyjadriť sa k dôkazom, ako aj navrhnúť na vykonanie ďalšie dôkazy, a zároveň boli poučení i o následkoch, ako zákonnej, tak aj sudcovskej koncentrácie konania. Odvolací súd tak postup súdu prvej inštancie, keď návrh na vykonanie dôkazov vznesený na pojednávaní vo veci samej dňa 24. 10. 2017 zamietol, považoval za správny, ktorým žiadnym spôsobom nebolo porušené ani dotknuté právo na spravodlivý súdny proces žalobcov.

22. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalobcov týkajúcej sa výroku súdu o trovách konania, odvolací súd uvádza, že s poukazom na ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnuté odvolaním žalobcov je rozhodnutím v zmysle § 262 ods. 1 CSP, t. j. o nároku na náhradu trov konania (nie o výške), pričom z formulácie výroku II. vyplýva nárok žalovanej súdom priznaný voči žalobcom na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom súd prvej inštancie zároveň aj žalobcom

uložil povinnosť takejto náhrady spoločne a nerozdielne. Výroková veta II. rozsudku súdu prvej inštancie tak spĺňa všetky predpoklady v zmysle § 262 ods. 1 CSP, keď z nej vyplýva rozhodnutie o samotnom nároku na náhradu trov konania, jeho rozsah, rozsah nároku jednej sporovej strany voči druhej sporovej strane, pričom priznanému nároku na náhradu zodpovedá na strane druhej i uložená povinnosť - v danom prípade žalobcom - s určením, vzhľadom na mnohosť a solidárne postavenie žalobcov, že títo sú povinní plniť spoločne a nerozdielne. O samotnej výške náhrady trov konania s poukazom na ust. § 262 ods. 2 rozhodne súd prvej inštancie osobitným samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a ktoré bude obsahovať uloženú povinnosť v konkrétnej súdom stanovenej výške vyjadrenej v peňažnej mene Euro. Vzhľadom na uvedené dôvody nebol dôvod na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom v závislom výroku o trovách konania.

23. Pokiaľ sa týka žalobcami uvádzaných dôvodov hodných osobitného zreteľa, tieto v prejednávanej veci nevzhladol ani odvolací súd, keď opakovane zdôrazňuje, že predmetné konanie je klasickým sporovým konaním, v ktorom pre úspech žaloby je potrebné tvrdiť a zároveň svoje tvrdenia preukázať. Keďže žalobcovia v takomto sporovom konaní neboli úspešní, nepreukázali nimi tvrdené okolnosti, je na mieste aplikovať ust. § 255 ods. 1 CSP a o trovách rozhodnúť v súlade so zásadou úspechu v konaní. Osobitné majetkové, osobné, či zárobkové dôvody tvoriace dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v pomeroch strán sporu (v danom prípade žalobcov), žalobcovia v podanom odvolaní ani netvrdili, a zároveň tieto nie sú dané s poukazom na charakter a okolnosti predmetného sporu. Nebol preto dôvod postupovať podľa § 257 Civilného sporového poriadku z dôvodu neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa a správny je postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

24. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalobcovia 1/ - 7/, pričom títo v odvolacom konaní neboli úspešní ani v časti. Preto odvolací súd s poukazom na § 255 ods. 1 a na zistený a konštatovaný celkový úspech žalovanej v odvolacom konaní tejto priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, resp. uložil žalobcom 1/, 2/ povinnosť nahradit' - zaplatit' žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).